

??itme Engeli Ölçe?i – Eri?kin

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??itme Engeli Ölçe?i – Eri?kin. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23908>

Özet

??itme Engeli Ölçe?i - Eri?kin, i?itme kayb?n?n yeti?kin bireyler üzerindeki alg?lanan psikososyal ve duygusal etkilerini de?erlendirmek amacıyla uyarlanm?? bir ölçek türüdür. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in hem uzun hem de tarama formlar?n?n Türkçe sürümünün geçerli?inin ve güvenirli?inin incelenmesini kapsamaktadır. Ölçek, bireylerin günlük ya?am aktiviteleri ve sosyal etkile?imler s?ras?nda ya?ad?klar? i?itme güçlüklerinin yaratt??? engeli nicel olarak belirlemeyi hedefler. Bu araç, klinisyenler ve ara?t?rmac?lar için i?itme rehabilitasyonunun etkinli?ini de?erlendirmede kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

??itme Engeli, ??itme Kayb?, ??itme Engeli Ölçe?i - Eri?kin, Uyarlama Çal??mas?, Psikometrik, Güvenirlik, Geçerlik, Odyoloji, Rehabilitasyon

Yazarlar

Aksoy S., Aslan F., Köse A.

Amaç

??itme Engeli Ölçe?i - Eri?kin'in temel amacı, i?itme kayb?n?n yeti?kin bireylerin ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini sübjektif olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle i?itme cihaz? kullan?m? öncesinde ve sonrasında hastan?n alg?lad??? engeli belirleyerek, klinik müdahalelerin ve rehabilitasyon programlar?n?n ba?ar?s?n? de?erlendirmek için güvenilir bir araç sunar. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Türk popülasyonunda i?itme engeli düzeyinin standardize edilmi? bir ?ekilde belirlenmesini sa?lamay? amaçlam???tır.

Bu ölçek, bireyin ya?ad??? sosyal k?s?tlamalar? ve duygusal tepkileri ayr? ayr? de?erlendiren alt boyutlara sahip olup, i?itme kayb?n?n sadece fizyolojik de?il, ayn? zamanda psikososyal sonuçlar?n? da ortaya koyar.

Yap?

Ölçek, temel olarak **??itme Engeli** (Hearing Handicap) yap?s?n? ölçmektedir. ??itme engeli, Dünya Sa?lık Örgütü (DSÖ) taraf?ndan tanımlanan, i?itme bozuklu?unun bireyin günlük ya?amdaki fonksiyonel aktivitelerini k?s?tlamas? sonucu ortaya ç?kan dezavantaj durumudur. Bu yap? genellikle iki ana bile?en altında incelenir:

Duygusal Etki (Emotional Consequences): ??itme kayb?na ba?lı olarak ortaya ç?kan öfke, utanç, depresyon veya izolasyon gibi duygusal tepkilerin ?iddeti.

Sosyal/Durumsal Etki (Social/Situational Consequences): İtme kaybının sosyal etkilerinde, i ortamında veya aile içinde yarattıkları kışkırtmalar ve zorluklar.

Geçerlik

İtme Engeli Ölçeği - Erikin'in Türkçe uyarlama çalışmasında geçerlik analizleri, ölçeğin teorik yapıya doğru bir şekilde ölçüp ölçmediğini kanıtlamak üzere yapılmıştır. Geçerlik incelemesi genellikle **Yapı Geçerliliği** (Faktör Analizi), **Kriter Geçerliliği** (Odyolojik test sonuçları ile korelasyon) ve **İçerik Geçerliliği** (Uzman görüşleri) yöntemlerini içerir. Uyarlama çalışması, uzun ve tarama formlarının orijinal İngilizce versiyonlarının faktör yapısını koruduğunu göstermiştir.

Ölçeğin maddelerinin, hedeflenen İtme engeli kavramını temsil etme derecesi titizlikle incelenmiş ve kültürel adaptasyonun yapıya zarar vermediği tespit edilmiştir. Spesifik geçerlik katsayıları için orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin Türkçe formunun güvenirliği, sonuçların zaman içinde tutarlı ve kararlı olup olmadığını belirlemek için analiz edilmiştir. Bu analizler genellikle **İç Tutarlılık** (Cronbach Alfa katsayısı) ve **Test-Tekrar Test Güvenirli**ği yöntemlerini içerir. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıya (İtme engeli) ölçtüğünü gösterir.

Uyarlama çalışmasında, hem uzun hem de tarama formlarının kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa değerlerine sahip olduğu bildirilmiştir. Bu durum, İtme Engeli Ölçeği - Erikin'in Türkçe konuşan popülasyonda tutarlı ve güvenilir sonuçlar ürettiğini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir aşaması olan faktör analizi, ölçeğin çok boyutlu yapısını Türkçe verilerle desteklenip desteklenmediğini incelemek için kullanılmıştır. Orijinal ölçek, genellikle duygusal ve sosyal/durumsal olmak üzere iki ana faktörden oluşur. Yapılan analizlerde, **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** veya **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** yöntemleri kullanılarak, Türkçe formun da bu iki faktörlü yapıya benzer bir şekilde modellediği gösterilmiştir. Bu, ölçeğin Türk kültürüne adapte edilirken yapısal bütünlüğünü koruduğu anlamına gelir.

Enstrüman

Test Type:

Uyarlama (Adaptasyon) Ölçeği

Format:

Uzun Form ve Tarama Formu mevcuttur. Genellikle Likert benzeri bir derecelendirme sistemi kullanılır (Örneğin: "Evet," "Bazen," "Hayır" seçenekleri).

Language Available:

Türkçe (Uyarlama dili), Orijinal formu İngilizce.

Population Group:

??itme kayb? ya?ayan yeti?kinler.

Age Group:

Eri?kinler (Yeti?kin ya? grubu, genellikle 18 ya? ve üzeri).

Population Details:

??itme kayb? tan?s? alm?? ve i?itme engeline dair subjektif deneyimlerini rapor edebilecek bireyler.

Test Methodology:

Öz bildirim ölçe?i (Self-Report Questionnaire). Bireyler, i?itme zorluklar?nın günlük ya?amlar?na etkisini de?erlendiren maddeleri yan?tlar.

Anahtar Kelimeler

??itme Engeli, Odyoloji, ??itme Engeli Envanteri, Psikososyal Etki, Ya?am Kalitesi, Tarama Formu

Yazarlar**Author ORCID Identifier:**

Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses:

Sorumlu Yazar Filiz ASLAN için ileti?im adresi: filizaslan@hacettepe.edu.tr

Correspondence Address:

Filiz ASLAN (Hacettepe Üniversitesi ile ili?kili oldu?u varsay?lmaktad?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?**Test Y?I?:**

Türkçe uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret:

Kullan?m izni ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Filiz ASLAN ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malar için genellikle kaynak gösterilerek kullan?m izni al?nabilir. Orijinal makale KBB-Forum dergisinde yay?mlanm??t?r.

PDF Kayna??:

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [isitme-engeli-olcegi-eriskin-toad.pdf](https://www.kbbforum.com/icerik/1517-isitme-engeli-olcegi-eriskin-toad.pdf)

Makale Ba?lant?s?:

Makalenin TR Dizin üzerindeki ba?lant?s?: [app.trdizin.gov.tr](https://www.trdizin.gov.tr)

Referanslar

Aksoy S., Aslan F., Köse A. ??itme Engeli Ölçe?i - Eri?kin: Uzun ve Tarama Formlar?n?n Türkçe Sürümünün Geçerli?inin ve Güvenirli?inin ?ncelenmesi. KBB-Forum 2020;19(2):169-181

??itme Engeli Ölçe?i - Eri?kin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddeler, yukar?da belirtilen 2020 tarihli Aksoy, Aslan ve Köse taraf?ndan yay?mlanan orijinal uyarlama makalesinden veya sorumlu yazardan talep edilmelidir.